

Pánczél Anna Mária

Ajánlás

Lackfi János Papagájhal című könyvét azoknak ajánljuk, akik szeretik a mai magyar irodalmat, édes anyanyelvünk játékosságát és szívesen elmélkednek a bennünket körülölelő gyönyörű világ néha kuszának tűnő dolgain. A kötetben humor, érzelem és életbölcsség keveredik, miközben a szerző sajátos, színes világot tár elénk- akárcsak maga a papagájhal, amelynek neve is a sokszínűséget jelképezi. Azért ajánljuk ezt a könyvet, mert Lackfi János írásai egyszerre szórakoztatnak és elgondolkodtatnak. A kötet olyan témákat vet fel, amelyek mindannyiunkat érintenek: család, szeretet, hétköznapi csodák, emberi kapcsolatok. Lackfi János Papagájhal című könyve érzékenyen és játékosan tárja fel az emberi létezés mélységeit. A könyv központi motívuma a teremtés: annak öröme és felelőssége, ahogyan az ember saját életét és kapcsolatait formálja. Ajánljuk mindazoknak, akik szeretnék diákjaikkal a teremtés, az ön-és társismeret és az emberi felelősség témáit e mesekönyvön keresztül megközelíteni. A történetek olvasása fejleszti az empátiát, a nyelvi kifejezőkészséget, a fantáziát és a kreatív gondolkodást. Segíti az érzelmi intelligencia, az önismeret és a nyitottság fejlődését, miközben játékos formában tanít arra, hogyan lássuk meg a mindennapokban rejlő szépséget és értelmet. A gyerekek megtanulhatják, hogy a természet nem csupán háttér, hanem Isten ajándéka, amit felelősséggel, hálával kell őriznünk. A Papagájhal olvasása után az ember felismeri, hogy minden apró lénynek, embernek és természeti csodának helye és értéke van a teremtett világ rendjében. A könyv olvasása után más szemmel nézünk a világra és talán jobban értékeljük az apró örömöket is.

Mielőtt fejest ugranánk ebbe a különleges teremtésvédelmi mesekönyvbe, a gyerekek megismerkedhetnek Lackfi János életével, munkásságával. Ez a munka egy ötletgyűjtemény, mely komplex módon dolgozza fel a fejezeteket. Figyelembe vettük a gyermekek mozgás- és játékigényét, a szociális kompetenciák fejlesztésének kiemelt szerepét. Törekedtünk a változatosságra, a sokszínűségre, igyekeztünk olyan lehetőségeket kollégáink elé tární, melyek az ország bármely iskolájában hasznára és örömére válnak diáknak és pedagógusnak egyaránt. Nem hagytuk figyelmen kívül a modern platformokat és a tantárgyi koncentrációt sem.

Kellemes és hasznos időtöltést, feltöltődést, ráeszmélést és sok-sok őszinte, mély beszélgetést kívánunk!

Német Mária

12. mese

Megmenteni a világot

„A világ csupa csoda! A baj csak az, hogy megszoktuk.”

(Lackfi János)

Útmutatást kapunk ahhoz, hogy a világ apró csodáit hogyan fedezhetjük fel és hogyan őrizhetjük meg.

A legkisebb egyéni tett is számít!

A világunkért mindenki felelős!

Tantárgy: Magyar irodalom

Osztály: 3-6. osztály

A foglalkozás témája: Megmenteni a világot című fejezet

A foglalkozás cél- és feladatrendszere: új ismeretek bemutatása, logikus gondolkodás, emlékezet, kreativitás, kommunikáció, empátia, érzelmi intelligencia fejlesztése, a természethez való pozitív viszonyulás erősítése.

A foglalkozás didaktikai feladatai: Motiváció, új ismeretszerzés, alkalmazó rögzítés, magyarázat, rendszerezés, szemléletesség, értékelés.

Tantárgyi kapcsolatok: hittan, természetismeret, ének-zene, vizuális kultúra.

Felhasznált források: Lackfi János: A papagájhal titka c. könyv.

Idő	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	
5 perc	Ráhangolódás, előkészítés: Olyan dolgok gyűjtése egy beszélgetéssel, hogy gyerekként, a saját környezetükben mit tudnak megmenteni. Pl.: Egy flakont? Egy száradó virágot? Egy magányos osztálytársat?... - Mit jelent megmenteni a világot? - Ki tudja megmenteni? - Egy ember, vagy együtt könnyebb?	Beszélgetőkör tanári irányítással.	Frontális		Korosztályok szerint a beszélgetés indítása: Felső tagozatosokkal: -Mi szorulhat a világban a megmentésre? -Nevezz meg dolgokat, amik megmentésre szorulnak! Alsó tagozatosokkal: -Mitől szép a világ? -Mikor érezzük magunkat benne jól? -Mit tesz az ember, ami miatt ez változhat? -Miért is kell megmentenünk a világot?

2 perc	Megfigyelési szempontok: -A „Megmenteni a világot” című fejezet elolvasása alatt figyeljetelek arra, hogy a történetben lévő gyerekek mit tesznek a világ megmentéséért! -Gondolkodjatok azon, hogy tudtok-e ti is hasonló tetteket véghez vinni!	Témamegjelölés	Frontális		A történet részleteiben is felolvasható. Közben a felső tagozatos gyerekek jegyzetelhetik a világmegmentő ötleteket.
5 perc	Új ismeretanyag feldolgozása: A fejezet felolvasása.	Tanítói bemutatás.	Frontális.	Papagájhal titka című könyv 65. oldal	
5 perc	A fejezet feldolgozása: Megfigyelési szempontok megbeszélése. -Mi menthető meg? -Mondanivalótok megfogalmazásában segítenek a táblára helyezett szókártyák.	Beszélgetés tanítói irányítással.	Frontális.	Szókártyák (kulcsszavak) a táblán: segítség, környezetvédelem, összefogás, figyelem, takarékoság, zöld élet, zöld jövő, bolygónk... 1.számú melléklet	Tanítói segítségnyújtás a táblára helyezett kulcsszavakkal. A beszélgetés alatt annak tudatosítása, hogy a legkisebb egyéni tett is számít.

3 perc	Motiváció a téma további feldolgozásához: -Ki segíthet nekünk abban, hogy helyes döntéseket hozzunk és jól cselekedjünk? Szuperhősdal meghallgatása.	Tanítói irányítással.	Frontális	Szuperhősdal: https://www.youtube.com/watch?v=3CvvYVObdS4 (Utolsó letöltés ideje: 2026. április 19.)	
	A téma feldolgozása különböző tevékenységetető feladatokkal:				A következő feladatsor közül a feladatok szabadon választhatók. A feladatok sorrendje felcserélhető.
30 perc	1.Egy szuperhős megrajzolása. -Jézus, aki a legnagyobb szuperhős, teremtett nekünk olyan dolgokat, amelyek segítenek a világ jobbra tételében. Ezekkel az apró dolgokkal segít nekünk a világ működésében. -Válassz ki egy apró dolgot a környezetedből és tedd szuperhőssé!	Rövid beszélgetés arról, hogy ezek az „apróságok” miért fontosak a világ működésében? Alkotó tevékenység.	Beszélgetés: frontális munka. Egyéni munka.	Képregényhősökről kép kivetítése. A képregények, rajzfilmek szuperhős jelmezeinek megfigyeltetése. 2.számú melléklet: „szuperhős” karakterek. Pl.: Porszem kapitány, Vízkölyök, Segítő Kavics, Zümi, a beporzó...	

	Rajzodból derüljön ki, hogy ez az apró dolog miért fontos része a világnak! Mi az az apró tett, amivel minden nap hozzájárul a világ működéséhez!	Önálló képalkotás.		A/4-es rajzlap, színes rajzeszközök.	3.számú melléklet: részletes leírás
20 perc	2.Világmegmentő tanácsülés Pl.: a szemét export témájában. Vita arról, hogy a gazdag országok hova tegyék a szemetet. A tanácsülés menete: -Csoportmunkában, szerepkörüknek megfelelően írjanak egy érvelést arról, hogy mi legyen a felhalmozott szeméttel! -Felszólalások a témában a megírt érvelés alapján, csoportonként 1-1 percben. -Keresztűz: a résztvevők kérdezhetnek egymástól 1-1 percben.	Drámapedagógiai játék 3 csoportban.	Csoportmunka közös megbeszéléssel . Csoportmunka.	Szerepkártyák: 1.Tudósok csoportja, 2. Környezetvédők csoportja, 3.Gyárvezetők csoportja. Papírlapok, íróeszközök, felírótaáblák. 4.számú melléklet: gondolatébresztő a megvalósításhoz, a téma feldolgozásához.	A csoportalakítás az osztálylétszámtól függhet. A nagy létszámú osztályokban a csoporttípusokból több is lehet.

	-Döntés: zárónyilatkozat írása, amely tartalmazza a megoldást és amelyet mindenki aláír.		Csoportos bemutatás. Csoportos döntéshozatal tanári irányítással.		A zárónyilatkozat döntése lehet: Pl. „A gyár átáll a műanyaggyártásról papírra, a tudós feltalál egy szemétfaló gépet, a környezetvédő pedig tanfolyamot tart az újra hasznosításról.
30-40 perc	3.Világjavító masina tervezése. Egy olyan gépezet megrajzolása, amely egy konkrét problémát old meg. -A rajzot úgy kell megtervezni, mint a mérnökök. Kiemelhetők, kinagyíthatók, magyarázó szöveggel kiegészíthetők a gép fontos részei, szerkezete, működési elve.	Alkotó tevékenység.	Párosmunka.	Műszaki rajzlapok A/3-as méretben. Szerkesztő eszközök (vonalzó, körző), fekete tűhegyű filctollak.	Ötletek, a problémákat kezelő masinák: -műanyagevő sárkánygép, -szemétfalógép, -magányelűző sugárhajtású robot, -káromkodásszűrő csodatölcsér...
20 perc	4. Szoborjáték, vagy élőkép. „A helyzet kulcsa”	Drámapedagógiai szituációs	Csoportmunka.	A játék leírása: Egy játékost kiküldünk a teremből. A bent maradók feladata az, hogy	A témák bővíthetők az osztálylétszám

	Ajánlott témák: -Madármentés. -Tisztítsuk meg a parkot, játszóteret! -Kertészkedünk – saját paradicsom. -Örülök, hogy takarékoskodsz a vízzel!	játék csoportokban.		rövid tanácskozás után beálljanak egy olyan állóképbe (tablóba), amelyben egy fontos szereplőnek a helyét üresen hagyták (például az iskolai osztály állóképéből a tanár, az egyházi szertartásából a pap hiányzik). A kiküldött játékos feladata: megtalálni a helyét. „Nála van a helyzet kulcsa”, amint elfoglalta a helyét, megmozdulhat az állókép – szöveges, mozgásos játékkal folytathatjuk.	nagyságának megfelelően.
30 perc	5. Képregény alkotása: „Egy nap, amikor megmentettem a világot!” 4-6 képkockából álló képregény megrajzolása arról, hogy „milyen kis tettel menthetjük meg a világot?” „Mit tehetünk napi szinten, amitől élhetőbbé válik az életünk?”	Önálló képalkotás.	Egyéni munka.	A/3-as rajzlap, vonalzó, színes rajzeszközök. A papagájhal titka című könyv 67-68.oldal Apró tettek gyűjteménye. 5.számú melléklet	
30 perc	6. Felolvasóverseny. A gyerekek kiválasztanak egy nekik tetsző részt a könyvből 2-3 perces terjedelemben.	Hangos olvasás gyakorlása.	Tanítói irányítás. Egyéni munka.	Lackfi János: A papagájhal titka című könyv egy szabadon választott fejezetéből 2-3 perces szövegrész.	Szemponatok az olvasáshoz: -Pontos, szöveghű olvasás.

	Szöveghűen, pontosan, hangosan felolvassák az osztálytársaiknak. A legszebben olvasó gyerek jutalomban részesülhet.	Indokoltatás: -Miért ezt a részt választotta felolvasásra?		Jutalom: a könyv mondanivalójának megfelelően olyan jutalom, ami tükrözi a könyv szellemiségét: -Viráglabda: Egy kis agyaggolyó virágmagokkal keverve. A gyerekek elültethetik a kertben vagy egy kopár területen (cserépben). Az esőtől kikelnek a méhbarát virágok. -Vászon táskája színezővel: sima fehér vászonszatyor és textilfilc, hogy saját maga tervezhesse meg a „bevásárló táskáját”.	-Hangsúlyozás és ritmus. (Ne legyen monoton, gépies a felolvasás!) -Hangerő és artikuláció. -Érzelmi átvitel. (Hitelesen adja át a természet szeretetéről szóló részeket). -Szemkontaktus. Ha jutalmazunk, az semmiképpen ne legyen műanyag ajándék!
--	---	--	--	--	---

30 perc	7. Papagájhal-mozaik. A papagájhal megalkotása: -Vastag hullámkartonra rajzoljuk fel a papagájhal körvonalát! -A színes papírokból, textilből, fonalból... pikkelyeket darabolunk. -Hátulról (farokuszonytól) haladva a fej felé ragasszuk fel a kartonhalra a pikkelydarabokat! -A „csőrt” és a szemeket érdekesebb nagyobb darabokból (kupak/tojástartó karton) elkészíteni. -A mozaik kirakásnál kimaradt részeket festéssel lehet kiegészíteni, javítani.	Mozaik készítés.	Csoportmunka	Színes magazinok, naptárak, textil- és fonalmaradékok, tojástartók, műanyag kupakok, vastag kartonlapok min. A/4-es méretben. Papírragasztó, olló, színes rajzeszközök, tempera festék. 6.számú melléklet	Osztálylétszámtól, gyerekcsoporttól függően készíthető több papagájhal is.
5 perc	A foglalkozás zárása. A feladatok jellegétől és típusától függetlenül a foglalkozásokat egy „Mondatbefejező körrel” zárjuk.,,- Szerintem a világ attól lesz jobb, hogy...”	Mondat befejezés. Önálló gondolatok meghallgatása.	Frontális tanítói irányítással.		

3 perc	Imádkozás.	Közös imádkozás.	Frontális.	„Az ima: Tanítsd meg jól szeretnünk ezt a világot, hogy Veled munkálkodva érte az új ég és új föld boldog részesei lehessünk. Ámen” https://teremtesvedelem.hu/content/cikk/teremtesvedelmi-imak (Utolsó letöltés: 2026. 04. 22.)	
--------	------------	------------------	------------	---	--

Mellékletek:

1.számú melléklet: Szókártyák

segítség	környezetvédelem	összefogás	figyelem
takarékosság	zöld élet	zöld jövő	bolygónk
óceánok	szemétszigetek	erdők	oxigén
levegő tisztasága	közlekedés	tömegközlekedés	ivóvíz
takarékosság	újrahasznosítás	tudatos vásárlás	odafigyelés

2.számú melléklet: Szuperhős karakterek:

SZUPERHŐSÖK ÉS ANTIHŐSÖK

<https://apologia.hu/szuperhosok-es-antihosok/>

(Utolsó letöltés: 2026.április 19.)

3.számú melléklet:

Példák az „Apró superhősök”-re:

- Porszem kapitány: Szuperképessége, hogy bárhol ott tud lenni, és mindent lát.
Viselhet apró szemmaszkot és hosszú köpenyt.
- Vízkölyök (vízcsepp): Fényes, kék páncélban, kezében egy mini háromágú szigonnyal. Ő felel a növények szomjoltásáért.
- Zümi, a méhecske: Neon-színű tech-ruhában és "radar-szemüveggel", amivel kiszagolja a legmesszebb lévő virágot is.
- Segítő Kavics: Egy teljesen hétköznapi kavics, „aki”, ha a kezünkbe vesszük, eszünkbe juttatja, hogy aznap miért lehetünk hálásak

4.számú melléklet:

Gondolatébresztő a világmentő tanácsüléshez:

Szerepkártyák:

1. A Tudósok csoportja:

-Nézőpontjuk: „A szemét nem tűnik el, csak áthelyezzük. A mikroműanyag végül a halakba, onnan pedig a mi vacsoránkba kerül.”

-Céljuk: Technikai megoldást találni (pl. lebomló anyagok, új újrahasznosítási mód).

2. A Környezetvédő:

-Nézőpontjuk: „A természet nem szemetesláda! Nem fair a szegényebb gyerekek játszótére mellé hordani azt, amit mi dobtunk ki.”

-Céljuk: Megállítani a szállítás és rákényszeríteni az embereket a kevesebb szemét termelésére.

3. A Gyárvezetők csoportja

-Nézőpont: „Az emberek olcsó termékeket akarnak. Ha nem adhatom el a szemetet, drágább lesz a csoki és a játék! A szegény ország pedig örül a pénznek, amit adunk.”

-Céljuk: Fenntartani a termelést, de elkerülni a botrányt.

5.számú melléklet:

Apró tettek gyűjteménye.

Hogyan menthetjük meg a világot?

Példák: 1. A hulladék kezelése – egyetlen szemét felszedése is számít.

2. Spórolás a vízzel – csap elzárása, ne folyasd feleslegesen a vizet!

3. A természet apró csodáinak észrevétele, megfigyelése.

4. A mások elfogadása. Nyitott szívvel forduljunk embertársaink felé.

5. A teremtet világ egy élő közösség, ahol mindennek és mindenkinek helye van...

6.számú melléklet:

A papagájhal

„A papagájhalak nagy családjához mintegy 80 faj tartozik, melyek a trópusok korallzátonyainál élnek. A nevüket a sajátos, papagájcsőrhöz hasonló szájukról kapták. A hosszuk 50-től 100 centiméterig terjedhet.”

<https://www.jw.org/hu/konyvtar/folyoiratok/g201506/papagajhal-uszo-homokgyar/>

(Utolsó letöltés: 2026.04.21.)